

פרשת תצוה, תשפ"ב

רק מאוחר יותר הבנתי ממנו, שגם לעסוק בצרכים כאלו - כשנוצר צורך - נושא צורה של הדר!

"גם בימינו יש אנשים שמוסרים את נפשם על לימוד התורה"

הרב ישראל דחבש, מרבני 'אחינו', מספר על ילד בן 14 שישן בלילה עם כובע גרב כדי שאביו לא יחתוך את פאותיו. "אתה רואה שהנשמה היהודית מתעוררת ורוצה את קרבת ה' בכל רגע".

/// עמוד 15

האשה ביקשה לתרום סכום כסף גדול עבור הקמת ישיבה, וביקשה לשמור החזון איש יתן לה את ברכתו. נכנסתי למרן והצגתי אותה בפניו, אולם במקום שיתן לה ברכה, החל לשאול אותה שאלות

/// עמוד 9

לפני זמן מה, פגשתי בפרופסור, אשר יישב את קושייתי כלאחר יד

/// עמוד 4

"אשמור לך אני על הכסף", אמר ראש הישיבה בפשטות, אך הבחור נרתע לאחוריו. להטריח את הראש הישיבה?

/// עמוד 2

**"אשמור
לך אני על
הכסף", אמר
ראש הישיבה
בפשטות, אך
הבחור נרתע
לאחוריו.
להטריח
את הראש
הישיבה?**

חכמת הלב של מרן הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א

- "אה, חלילה לי מלהטריח!"

- "טרחה? איזו טרחה יש בדבר?"

השיחה, אף כי נשמעת שיחת רעים המשוחחים כשוים, אינה אלא שיחה מלפני עשרות שנים, של בחור עם ראש הישיבה, מרן הגאון רבי גרשון אדלשטיין. בדרך אגב, נודע לראש הישיבה הנערץ מפי הבחור, כי קיבל לידיו סכום כסף גדול מאד. הבחור חשש להסתובב עם סכומי כסף גדולים למשך זמן בלתי מוגבל, אלא שכאמור הוריו גרו הרחק ומקום לשמרו - אין.

"אשמור לך אני על הכסף", אמר ראש הישיבה בפשטות, אך הבחור נרתע לאחוריו. להטריח את הראש הישיבה?

הדו-שיח המשיך להתנהל בתכנתו, כשראש הישיבה מפציר מזה, והבחור מוחה על כבוד תורתו מזה. סוף דבר הועבר הכסף לשמירתו של מרן ראש הישיבה, כשבתמורה מועברת אל הבחור תחושה ברורה כי אין זו טרחה כלל וכלל.

הענין הסתיים בפשטות ובנעימות.

חלף זמן. לאחר תקופה ארוכה למדי נזקק הבחור לכסף. החליט הבחור לסור אל ביתו של הגאון רבי גרשון, מקום של וודאי מונח הכסף למשמרת.

- "שלום עליכם! מה רצונכם?"

- "רציתי לבקש את הכסף"

- "או בוודאי", אמר ראש הישיבה, ותוך כך מכניס ידו אל כיס הפראק, הוא שולף מעטפה סגורה ומוסרה לבחור. "הא לך כסף".

הבחור מתבונן במעטפה - מעטפה סגורה הנושאת את שמו ואת סכום הכסף בקפידה.

למבטו המשתאה של הבחור מוסיף הגאון רבי גרשון: "הכסף לא היה שמור בבית, אלא אצלי. לכל מקום שהלכתי לקחתי אתי את המעטפה, כדי שאם תיגש אלי לבקש את הכסף, אוכל מיד לתתו לך".

הבחור הודה מאד, ונפנה ללכת אלא שאז צפתה לו הפתעה נוספת -

"והרי לא ספרת אם הסכום כפי שהיה". הבחור חש אי נוחות. וכי עליו לספור סכום כסף שהפקיד ביד רבו? אפשר זלזול יש בדבר, ונראה כי מהרהר הוא אחר רבו... אולם ראש הישיבה הפציר בו בנועם: "תספור... תספור... כך זה המנהג". רק כשנספר הכסף ונמצא עולה לסכום שהופקד, נחה דעתו...

(מתוך הספר 'משולחנם של גדולי הדור')

מרן הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א, אושפז פעם בבית החולים לצורך טיפול רפואי, ושהה שם אף בשבת קודש. במהלך השבת התרחש סיפור מעניין, שהרעיש את מחלקת 'טיפול נמרץ' של בית החולים, וקירב רבים מעובדי הרפואה:

היה זה כאשר הגיע האח, כדי למדוד את חומו של הגאון רבי גרשון עם מדחום דיגיטלי. בתגובה בקש מדחום כספית שאין בו חילול שבת. לאחר שהאח מציא והביא מדחום כספית, מדד הגאון רבי גרשון את החום ולקח את המדחום לעצמו, כדי שהאח לא יראה את התוצאה ויכתוב בשבת. לשאלת האח כיצד יוכל לדעת את התוצאות, השיב לו הגאון רבי גרשון: "אל תדאג, תחזור במוצאי שבת ותשמע ממני את כל תוצאות המדידות במדויק!". וכך היה, מיד בצאת השבת חזר הגאון רבי גרשון בפני האח על כל התוצאות בפרוטרוט.

האח הגיב בהתפעלות רבה לנוכח מעשה זה, ושוחח בהערצה עם ראש הישיבה על ענייני היהדות, בעודו מבקש שכל עובדי אותה המשמרת של המחלקה, ישמעו דברי חיזוק מראש הישיבה. ואכן במהלך סעודת השבת, ישבו הרופאים ואנשי הצוות של מחלקת 'טיפול נמרץ' ב'תל השומר', לשמוע דברי חיזוק והתעוררות מראש הישיבה.

בעקבות אשפוזו של הגאון רבי גרשון, נתעוררו בהכיל הישיבות לחיזוק בהתמדת התורה בימי שישי ושבת לרפואתו. בעקבות ההתעוררות התחזקו אברכים רבים לקבוע חברותות מיוחדות לימי שישי ושבת, ובפרט בלילות שבת הארוכים בכל חודשי החורף.

כשהגיע דבר החיזוק לאוני הגאון רבי גרשון, שמח מאד והגיב: "עד עכשיו לא הבנתי לשם מה אושפזתי בבית החולים, כל הזמן אני חושב מה זאת עשה אלקים לנו, ומדוע נגזרה הגזרה של כל החרדה הגדולה הזאת, אבל עכשיו מבין אני כי הכל היה שווה בשביל חיזוקו של יהודי אחד!"

חזון חזון

ישיבת פוניבז' המעטירה. הבה נטה אוזן לדו-שיח הבלתי שגרתי שהתפתח במסדרונות הישיבה.

- "סכום כה גדול של כסף צריך שמירה מעולה"

- "אמנם כן, אך השאלה היכן"

- "ומדוע שלא תקח את הכסף הביתה?"

- "איני גר בבני ברק, הורי גרים הרחק"

- "אם כך אשמור אני על כסףך"

**לפני
זמן מה,
פגשתי
בפרופסור,
אשר
יישב את
קושיי
כלאחר יד**

מִרְן הַגְרָא "מִשְׁךְ זִיעַ" אֵת מֵתָאֵר אֵת שִׁיחָתוֹ עִם מִנְהַל הַמַּחֲלָקָה בְּבֵיה"ח וּבִכְךָ יֵשֵׁב קוֹשִׁיָה עֲצוּמָה

פעם בעת רצון, אמר רבינו (הגרא"מ שך זצ"ל) בבדיחות הדעת: "אומרים שהפרופסורים חכמים. אני, אני יודע... הכרתי חכמים מחוכמים: הגאון רבי איצלה פוניבוזר, הגאון רבי חיים עוזר, ה'חפץ חיים', 'הסבא מסלבודקה', הרב מברסק, 'החזון איש'... כל ימי גדלתי בין החכמים, ולא היה לי שיג ושיח עם פרופסורים... מה שכן, יכול אני להעיד בעצמי כי פעם שוחחתי עם פרופסור, והאיר עיני. כלאחר יד הוא תירץ לי קושיה על הרמב"ם, קושיה עצומה שהתחבטתי בה ששים שנה! הלא דבר הוא!"

כמובן, דבריו של רבינו עוררו ענין בקרב השומעים. איזו היא הקושיה החזקה, אשר רבינו התחבט בה ששים שנה? מי הוא הפרופסור שעלה בידו ליישבה כלאחר יד? וכיצד יתכן שפרופסור יצליח ליישב קושיה אשר רבינו בגאונותו העצומה לא הצליח ליישבה?

רבינו לא הותיר את דבריו סתומים והוא מיהר להסביר את כוונתו: "ששים שנה התחבטתי בקושיה אודות העמוד הראשון בספר הרמב"ם, מיד בתחילת הלכות יסודי התורה. שכן הנה, הרמב"ם פותח את ספרו במילים: 'יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש בורא לעולם. וידעת דבר זה מצות עשה, שנאמר: אנכי ה' אלקיך'."

"ולכאורה" - הטעים רבינו - "זה מכבר התפלאתי: הלא הרמב"ם צודק כל-כך! הידיעה שיש בורא לעולם הינה לא רק 'יסוד היסודות', אלא גם 'עמוד החכמות', שהרי העולם מעיד על בוראו, וככל שהאדם חכם יותר, כך הוא מכיר יותר בפלאי הבריאה, וממילא מכיר יותר את בוראה! רק שוטה יוכל לכפור, בבחינת 'איש בער לא ידע, וכסיל לא יבין את זאת!' אלא שדוקא משום כך, תהיתי, מדוע צינתה התורה על האמונה ב'מצות עשה'? הרי רק שוטה מסוגל לכפור, ואילו השוטה - בלאו הכי פטור מן המצוות, כלפי מי אפוא אמורים הדברים?"

"ברם, לפני זמן מה, פגשתי בפרופסור, אשר יישב את קושייתי כלאחר יד. היה זה כאשר נסעתי לבקר את אחד ממחזיקי תורה שלקה בליבו והיה מאושפז בבית החולים, כאשר במסגרת ביקורי שוחחתי עם הפרופסור מנהל המחלקה אודות מצבו של החולה. בסיומה של השיחה, פניתי אל הפרופסור הנכבד, ואמרתיו לו 'מקנא אני בכבודו!'"

"לקנאה מה זו עושה?" - חקר הפרופסור, ואני מיהרתי להסביר: 'אנו הלא מודים לבורא יתברך אשר יצר את האדם בחכמה וברא בו נקבים נקבים, חלולים חלולים, איברים כה מורכבים ומופלאים. אנו, האנשים הפשוטים, רואים רק לעינינו. אנו יכולים להבחין רק בחיצוניות הגוף. אבל כבודו - הלא חודר באימולו אל הגוף פנימה, ורואה בכל יום ויום מה גדלו מעשי ה', פלאי חכמתו יתברך! אין ספק בכך שהרי זה שיעור נפלא באמונה, לו זוכה כבודו דבר יום ביומו!'"

"הפרופסור הקשיב לדברי, אולם ניכר היה כי הוא אינו מבין על מה אני שח. 'הלב הוא בסך הכל משאבה משוכללת!' - הכריז הלה, בעודו מתעלם לחלוטין ממראה כבוד ה' שניכר וזועק מתוך אותה 'משאבה משוכללת', כלשונו."

"אולם אני לא הרפיתי, 'בדיוק לזה התכוונתי! ראה איזו משאבה משוכללת, איך בנוי הלב בדיוק כה רב, איך הוא ממודר למדורים, עם יציאות ופתחים, ממש מעורר התפעלות עד אין סוף!' - אמרתי לפרופסור, שעדיין לא הבין מה אני רוצה מחייו 'עדיין אינני מבין!' הוא אמר, 'הלב הוא בסך הכל משאבה משוכללת!' - חזר והצהיר."

"הוא בשלו - ואני בשלי, והפעם החלטתי לגעת ישירות בנקודה 'לבטח תבין, כי משהו בודאי ברא את המשאבה המשוכללת הזו! משהו תכנן אותה, יצר אותה, והוא גם מתפעל אותה ברציפות!' - אמרתי, אולם נראה היה כאילו הדברים לא הגיעו לאזניו של הפרופסור, שכן הלה, רק חזר שוב על אותם דברים שאמר ושנה: 'הלב הוא בסך הכל משאבה משוכללת!' - שב הלה והכריז בשלישית."

"הנה" - סיים רבינו - "כלאחר יד יישב הפרופסור את קושייתי על דברי הרמב"ם. באותו מעמד נוכחתי לדעת, כי יכול אדם להיות חכם מחוכם, ואפילו פרופסור, ועל אף זאת, להתעלם מהאמונה הברורה והפשוטה כל-כך! יכול אדם ללמוד בתיכון ובאוניברסיטה, לעסוק מדי יום ביומו בפלאי הבריאה, לדעת בבירור כמה קצרה יד האדם, לראות לנגד עיניו את יום המיתה תמיד, ובכל זאת - להתעלם מקיומו של הבורא ולחזור שוב ושוב כשוטה שבעולם: 'הלב הוא בסך הכל משאבה משוכללת!'..."

"לפיכך, עבור פרופסור זה ושכמותו, היתה מצות עשה אשר תחייב את האדם להאמין, מבלי לדחות את ההבנה הפשוטה והמתבקשת כל-כך מאליה! מעתה, דברי הרמב"ם מתורצים ומיושבים הפלא ופלא!" - סיים רבינו. ...

(קטעים מתוך אורחות החיים)

**"למרבה התדהמה, רבי
משה נכנס לחדרי עם
קערה, נטל לי ידיים, צחצח
לי שיניים בעצמו, וטיפל
בצרכים פיסיים שונים. רק
מאוחר יותר הבנתי ממנו,
שגם לעסוק בצרכים כאלו
- כשנוצר צורך - נושא צורה
של הדר!."**

לקט עובדות ומעשים מפי תלמידים על אצילותו וחכמת לבו של הגאון רבי משה שפירא זצ"ל

הייתי נועץ בו בסבך בעיות הפוקדות נער רך בעולם חדש, והוא היה עונה לי, מחזק ומדריך. השעות האלו במחיצתו, כשהוא מאכיל ומשקה, מייעץ ותומך, החזיקו אותי בתקופות קשות.

"רבי משה גם שמר בלבו פינה חמה לאבא, שתחילה היה חילוני, על הזכות שארבעה מבניו יתקרבו תחת כנפי השכינה. וכשאבא חלה, למרות שרבי משה לא הכיר אותו כלל, נסע מבית וגן נסיעה בת ארבע שעות באוטובוסים כדי לבקר אותו!

"בתקופה ההיא מסר רבי משה את שיעורו הנודע ב'אבות' ברחוב שמואל הנביא. שיעור שנמשך כעשרים שנה ונועד ליחיד סגולה. כאות אהבה וידידות, התיר לי באופן חריג לגילי ומעמדי להשתתף בשיעור היוקרתי הזה...

"גילויי החמימות והחיבה שלו, עדיין מחממים את לבי עד עצם היום הזה!"

הנה עדות שסיפר לי אחד מוותיקי תלמידיו, ר' יהודה סער, על דמותו האבהית של רבי משה:

"הייתה תקופה בחיי שמצאתי ענין בברסלב. למדתי 'ליקוטי מוהר"ן', סיפרתי לו. הוא שתק. הוא הרבה לשתוק. היתה לו חכמת השתיקה - גם בנושאים שהיו לו בהם כמות דיבורים שניתן היה להעמיס קרונות..."

באחד הימים, לאחר שעברתי כמה 'שלבים' של ברסלב, אמרתי לו בערב ראש השנה שאני מבקש לנסוע לאומן. הוא שאל אותי אם יש בידי מומן לנסיעה. כשהשבתי בחיוב, הסכים. והעניק לי את ברכת הדרך.

"כשהגעתי לאומן, פגשתי להפתעתי באחד הימים בקלויז, חבר שלי מהעבר, והעברנו את הימים יחדיו. רק היום, לאחר הסתלקותו של רבי משה, התקשר אלי הבחור וסיפר לי את האמת: "רבי משה הבין ללבך ולצורך שלך לנסוע. הוא גם לא רצה להתערב בנושאים שלא נשאל. אבל היו לו גם כמה חששות ממקומות ומחוזות שאתה עלול להיסחף אליהם... הוא קרא לי אלי, ושילם לי מכיסו כרטיס טיסה ושהיה באומן, כדי שאתקרב אליך ואשגיח עליך מכמה דברים שעליהם דיבר איתי..."

(מתוך הספר 'הביאני המלך חדריו')

אחד מתלמידיו מהשיעור באור שמח, נזקק להשתלטת כליה. מחירי הכליה שהתאימה לגופו, היה מאה אלף דולר, סכום עתק בימים ההם, שלא היה בהישג-ידו. כששמע רבי משה שפירא את סבלותיו של התלמיד, אמר ללא היסוס: "קחו הלוואה בנקאית! אני אשעבד עליה את ביתי!". התלמיד היה נבוך, היסס, ניסה לסרב, אבל ההחלטה של רבי משה שפירא, היתה עוצמתית משעבוד בנקאי...

הדירה שלו שועבדה לחוב, סכום עתק בימים ההם!

במקרה אחר, כשלא היתה כליה לקנייה, והיתה דרושה תרומת-כליה, התיר רבי משה לפרסם בעיתון מודעה בחתימתו, שנדרשת תרומת כליה, ועל חשיבותה הגדולה של הצדקה הזו. זו היתה הפעם היחידה בימי חייו שהתיר לפרסם מכתב שלו בעיתון. מקורביו אמרו, שההסכמה שלו לפרסום מכתב שלו בעיתון - כלי שהיה מוגונה בעיניו - על אחת כמה בחתימתו, היתה כרוכה במסירות נפש גדולה משעבוד דירתו...

הנה תיאור מרגש שסיפר לי הרב יוני אליצור, מראשי 'ערכים':

"נער רך הייתי", סיפר לי הרב יוני, "כשחזרתי בתשובה. אני ועוד שלושה מאחי: יואב, יעקב וברוך. חזרה בתשובה של משפחה שלמה, היתה ענין נדיר בתקופה של לפני 30 שנה. בתקופה ההיא, התקרבותי לרבי משה שפירא, והוא ליווה את צעדי, עליות ומורדות טבעיים, בחיבה ואהבה גדולה.

"למדתי ב'חורב' ומאוחר יותר ב'ישוב'. בכל פעם שהרגשתי קושי, לימודי או חברתי, או סתם כך געגוע הביתה, הייתי מגיע לביתו של רבי משה, נער חוזר בתשובה בן 16, ומתקבל כמו מלך. כמו מלך! הוא עשה הכל כדי להעניק לי הרגשה ביתית ואבהית. היה מגיש לי במו ידיו, בחמימות וחיוך, עוגות וכוסות חלב, אלו היו מושגי המעדנים שלו, והיה מאיץ בי לאכול ולשתות. לא אהבתי חלב. אבל המעמד המפנק והאבהי הזה הרווה אותי בחום ואהבה, שאני נוצר עד היום בפינה החמה שבלבי.

מעשה היה באברך נכבד מבית וגן, שחמיו האמיד פשט את הרגל. האברך החל לאסוף כסף כדי להעמידו קצת על רגליו, ובין היתר עלה למעונו של רבי משה שפירא, למרות שלא הייתה ביניהם היכרות של ממש. מששמע רבי משה את פרטי המקרה - נחמץ לבו. רבי משה היה למדן הנפש, והבין עד לתהום-רבה איך אמור להרגיש אדם עשיר, שמטה-לחמו נשבר. הוא חש עד עמקי נפשו את ה'מאיגרא רמא לבירא עמיקתא'.

"ואתה אומר שהוא היה ממש עשיר בעבר?", שאל את האברך בצער.

"לגמרי".

הוא נאנח עמוקות. הוציא פנקס המחאות, ורשם סכום גדול. "ארשום לך כל מה שיש לי כרגע", אמר.

מאוחר יותר סיפר האברך, כי כשרבי משה הגיש לו את ההמחאה נצצו עיניו מדמעות...

בנושא הזה של דאגה אבהית לגורל תלמידיו, היה צדיק נסתר. חלק עצום ממועשיו נטל אתו לקברו. מספר אחד מתלמידיו מקרב בעלי התשובה: "רבי משה התמסר אלי תמיד. ניתן לומר שהוא בנה אותי ממסד ועד טפחות, גם בתקופות שבאתי אליו ובכיתי, שאני מצוי במצב מתמיד של 'עלו שמים ירדו תהומות'. הוא ליווה אותי לאורך השנים, עד שניתן לומר שזו היתה בחינה של כל משברי וגלי עליו עברו! ניתן לומר שהוא האכיל אותי בכפיות, עד שנבנית ונעשיתי איש של תורה.

"בתקופה מסויימת שכבתי בבית חולים, והייתי מרותק למיטה עם מחלה זיהומית. בתוך התקופה הזו היה פרק זמן בו נאסר עלי לזוז. נוצר מצב שהיו שעות ביום בהן לא היה מי שיתמוך בי פיסי.

"למרבה התדהמה, רבי משה היה שם! הוא נכנס לחדרי עם קערה, נטל לי ידיים, צחצח לי שיניים בעצמו, וטיפל בצרכים פיסיים שונים. אני, מעמקי העמדה העלובה שלי, התקשיתי לצפות במחזה: רבי משה הסלבודקאי, איש ההדר, נובר בדברים כאלו...

"רק מאוחר יותר הבנתי ממנו, שגם לעסוק בצרכים כאלו - כשנוצר צורך - נושא צורה של הדר!"

הנה סיפור מופלא: מעשה בכליה.

המבצע הגדול

לכבוד סיום מחזור ה'דף היומי בהלכה' מבצע המתנות הגדול של 'דרשו ו'אחינו' חוזר לתקופה קצרה בלבד תורמים לפעילות הקירוב של ארגון 'אחינו' זוכים במתנות מ'דרשו'

3 תרום 20 ₪ לחודש
למשך 10 חודשים
סך כל התרומה 200 ₪

קבל מיידית
סט 'לקראת שבת'
'ספר המפתח' על
המשנ"ב

2 תרום 19 ₪ לחודש
למשך 10 חודשים
סך כל התרומה 190 ₪

קבל מיידית
סט חדש! 'משנה ברורה'
בכריכה רכה בפורמט גדול
'ספר המפתח' על
המשנ"ב

1 תרום 17 ₪ לחודש
למשך 10 חודשים
סך כל התרומה 170 ₪

קבל מיידית
סט חדש! 'משנה ברורה'
בכריכה רכה בפורמט כיס
'ספר המפתח' על
המשנ"ב

6 תרום 30 ₪ לחודש
למשך 16 חודשים
סך כל התרומה 480 ₪

קבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
סט 'לקראת שבת'
'שוער לחד' במהדורה חדשה!
'חמשה חומשי תורה'
'ספר המפתח' על המשנ"ב

5 תרום 24 ₪ לחודש
למשך 18 חודשים
סך כל התרומה 432 ₪

קבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
סט 'לקראת שבת'
'מועד לדר' במהדורה חדשה
'ספר המפתח' על המשנ"ב

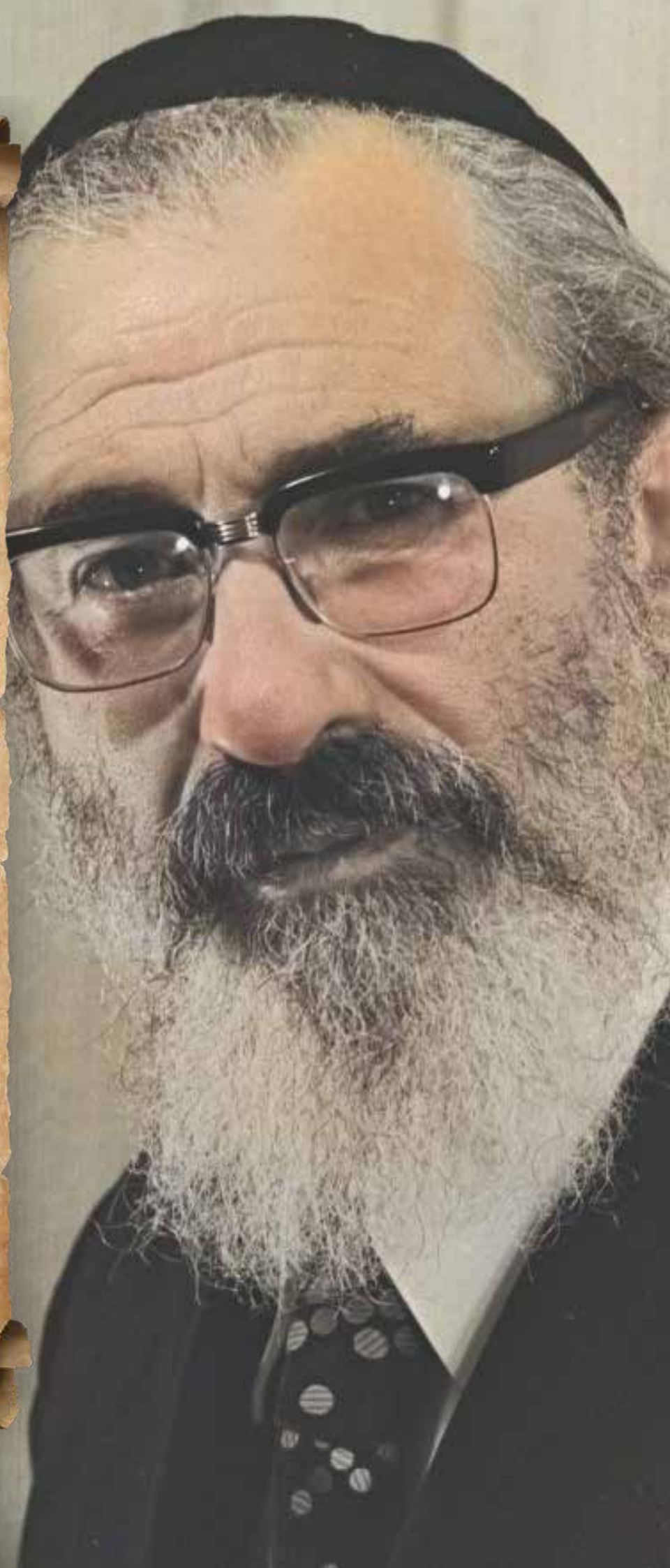
4 תרום 24 ₪ לחודש
למשך 12 חודשים
סך כל התרומה 288 ₪

קבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
'ספר המפתח' על
המשנ"ב

להשתתפות במבצע הגדול מוקד 'דרשו' 02-5609000

**האשה ביקשה
לתרום סכום
כסף גדול עבור
הקמת ישיבה,
וביקשה שמרן
החזון איש יתן
לה את ברכתו.
נכנסתי למרן
והצגתי אותה
בפניו, אולם
במקום שיתן
לה ברכה, החל
לשאול אותה:
"מי את ומהיכן
את? מנין יש
לך כל כך הרבה
כסף?"**

מבטם הרחוק של גדולי ישראל על תרומות ותורמים - מזכרונותיו של הרב שלמה לורנץ ז"ל

בשנת תש"ט, בהיותי בארצות הברית, נזדמן לי לפגוש אשה, שביקשה לתרום סכום כסף גדול עבור הקמת ישיבה שתשא את שמה. שמחתי על ההצעה, והצעתי לה לתרום את הכסף עבור ישיבת "חפץ חיים" של "הנוער האגודתי" בכפר סבא, שהיתה אז מהישיבות הטובות והמפורסמות ביותר. ראש הישיבה היה הגרא"ל שטיינמן (שליט"א) [זצ"ל].

האשה גילתה עניין בהצעתי, ואמרה שהיא מבקשת לראות את הישיבה, והיא תבוא לשם כך לביקור בארץ ישראל, ואז תביא עמה את תרומתה. היא הגיעה ארצה, ביקרה בישיבה בכפר סבא, והביעה את הסכמתה המלאה להעניק את הכסף לישיבה זו. אולם בקשה אחת היתה בפיה: שמרן החזון איש יתן לה את ברכתו, לפני שתתרום את הכסף.

נכנסתי אתה למרן והצגתי אותה בפניו, אולם במקום שיתן לה ברכה, החל מרן לשאול אותה שאלות: "מי את ומהיכן את? מנין יש לך כל כך הרבה כסף?" היא סיפרה שהיא עובדת כאחות בבית חולים בארה"ב, ובמשך עשרות בשנים חסכה מפיה ואספה פרוטה לפרוטה, מתוך כוונה לתרום את הכסף לישיבה. היא הסבירה, כי בילדותה שמעה מאביה שזהו הדבר החשוב ביותר עלי אדמות, וכעת הגיעה השעה להגשים את חלומה.

לאחר ששמע מרן את כל הפרטים, אמר לה: "אני מייגעך לך, שלא תתני לישיבה את כל הכסף שחסכת, אלא רק שלישי ממנו. את שני השלישים הנותרים תשאירי לעצמך, שמוא תהיי זקוקה בעתיד לכסף. בנוסף לך, תבקשי שהחלק בבנין שיבנה מתרומתך ירשם בטאבו בנכס על שמך. אם אכן כך תעשי, אני נותן לך את ברכתי".

כשיצאנו מביתו, לא ידעתי את נפשי. ראשי היה סחרחר עלי... לא יכולתי להבין את פשר הדברים. מדוע מרן החזון"א לא נתן לה לתרום את כל הבנין? מדוע רק שלישי? יותר מכל, היה קשה לי לעכל את העובדה, שלכאורה הוא הביע בנו אי אמון, באומרו שחלקה בבנין שיבנה לא ירשם על שם הישיבה אלא על שמה. השאלות הללו לא נתנו לי מנוח. באותו ערב חזרתי למרן, ושאלתי אותו לפשר הדבר.

מרן חיך אלי בבת השחוק הידועה שלו, ואמר לי: "מדוע אינך מבין? הלא האשה הזאת באה לבקש ברכה, וכדי לתת ברכה צריך שיהיה לה על מה לחול... היא רוצה לתרום, אך אינני מאמין שהיא מסוגלת לבצע את הדבר... אדם מן השורה אינו מסוגל לתת את כל הונו עד הפרוטה האחרונה, גם למטרה הטובה ביותר, אלא אם כן הוא אדם גדול מאד.

ראיתי שהיא באמת רוצה לתת, ורציתי לברכה, שהרי היא מבקשת ברכה עבור דבר טוב, וגם רציתי לעזור לישיבתכם, לכן ביקשתי למצוא דרך להקל עליה את הדבר. אם היא תתן רק שלישי, וגם השלישי הזה יהיה רשום על שמה, יהיה לה קל יותר לתת, כסף שנותנים ולא-נותנים, יותר קל להפרד ממנו, שיערתי, שעל הדבר הזה יכולה הברכה לחול.

"אך למרות הכל", סיים מרן, "אני חושש, שגם את השלישי היא לא מסוגלת לתת, והלוואי שברכתי תחול..."

סופו של הסיפור הוכיח, כי חכם עדיף מנביא... גם את שלישי הסכום שהבטיחה, היא לא היתה מסוגלת לתת. הלכנו כמה פעמים לשגרירות האמריקנית כדי לחתום שם על העברת ה"בונדס" לרשות הישיבה, ובכל פעם שהגיעה העת לחתום, היא הרגישה חולשה בלב ונוקקה לכדורים, ובסופו של דבר היא חזרה לארה"ב כלעומת שבאה, מבלי שנתנה את הכסף...

חכמתו של מרן עמדה לו. בשיחה קצרה שניהל עמה הבין שאשה זו אינה מסוגלת להגשים את רצונה, כפי שאמנם היה. עצתו להקטין את התרומה לשליש, לא רק שלא הזיקה לנו, אלא היתה עזרה של ממש בנסיון להוציא את רצונה מן הכוח אל הפועל.

סיפור זה לימד אותי, עד היכן צריכה להגיע אמונת חכמים. כאשר מתקשים להבין את כוונתו של גדול הדור, חובה להאמין בדבריו ללא סייג ולתלות את אי ההבנה בכך, שאנשים פשוטים כמונו אינם מסוגלים לרדת לסוף דעתם של גדולי תורה.

גם לאחר שעבר זמן רב, הייתי מלא השתוממות, כיצד לא עלה על דעתי דבר זה, שכעת במבט לאחור נראה כל כך גיווני וברור... אלא שכך היא דרכה של תורה. עד שלא בא החכם, הכל סתום ומכוסה וכולם מגששים באפילה, ואילו לאחר שבא החכם והאיר את הדרך, הכל ברור ופשוט...

תפסת הרובה לא תפסת

דבריו היסודיים של מרן באותה שעה, שאדם אינו מסוגל לתת לזולת את כל הונו, ועדיף שיתחייב סכום שהוא לפי כוחותיו, היו עבורי לימוד חשוב, ועשיתי בו שימוש הלכה למעשה. הכרתי אדם עשיר שהיה קמצן גדול. לאחר פטירת אשתו פגשתי אותו בשעה של חולשת הדעת, ובהשתפכות הנפש הוא אמר לי, שהחיים הם הבל הבלים, ולכן הוא מוכן לתת לי את מה שביקשתי ממנו בעבר, והוא מקדיש את כל נכסיו למוסדות שבכפר הנוער "שדה חמד".

מובן שהצעתו הנדיבה גרמה לי התרגשות והתלהבות גדולה. לפי הערכתי היתה תרומה בסדר גודל כזה עשויה להבטיח את עתידו של כל המפעל לנצח. אולם, כאשר עמדתי לבקש ממנו לסדר חוזה עם חתימה מחייבת, צף ועלה בזכרוני הסיפור הנ"ל עם מרן, והבנתי, כי גם אדם זה לא יוכל להקדיש את כל הונו לצדקה.

אמרת לי, שכוונתו להקדיש את כל הונו למפעל קדוש היא רצויה וראויה להערכה, אבל אינני רוצה שיעשה זאת עכשיו. אלא לאחר מאה ועשרים. תעניק לנו את הונך בצוואתך - אמרתי, ואילו עכשיו איני מבקש שתתרום אלא סכום לא גדול, עבור בית אחד בשדה חמד. את בקשתי זו הוא עשה מיד במקום.

רצונו הראשון, להעניק לנו את כל נכסיו, אכן לא יצא לפועל... אחרי שהתרגשות הגדולה עברה ממנו - נשכח הכל. רק הודות למה שלמדתי ממרן, זכיתי וזיכיתי את האיש בדבר שהוא היה מסוגל לעשות.

(מתוך "במחיצתם")

**סיפור זה לימד אותי,
עד היכן צריכה להגיע
אמונת חכמים. כאשר
מתקשים להבין את
כוונתו של גדול הדור,
חובה להאמין בדבריו
ללא סייג ולתלות את אי
ההבנה בכך, שאנשים
פשוטים כמונו אינם
מסוגלים לרדת לסוף
דעתם של גדולי תורה.**

ניגש אליו יהודי
הכנסת, והחל לנגן
בית אהרן יושב שלי
מכאן בבקשה!

**ניגש אליו
יהודי אחר
ממתפללי
בית הכנסת,
והחל לגעור
בו: 'אדוני,
המקום בו
אתה יושב
שלי הוא.
פנה את
עצמך מכאן
בבקשה!**

הרה"ח ר' אשר קובלסקי שליט"א

כוחה של מידת הויתור, והבנוס המיוחד משמים שמגיע לכל מי שזוכה לוותר

"העולם המדעי הקליני כולו סובב הולך סביב רעיונות לשיפור אורך ואיכות החיים. עולם הרפואה פועל ללא הרף סביב הבטחה לבני האדם, לשיפור באיכות ובאורך חייהם. אפילו מי שמבטיח הצלחה כלכלית או מעמדית, בעצם מבטא הוא הבטחה לשיפור איכות החיים - וממילא אורכם, ובעצם - כל פרסום שפונה אלינו, כל מחקר שמבוצע, כל מה שמעסיק את העולם - הוא לשפר את איכות ואורך החיים.

האם כל המאמץ הזה כדאי? - ספק גדול. במקרים רבים הנסיונות עולים בתוהו, מאמצים חובקי עולם והון תועפות שמושקע ללא הרף - יורדים לטמיון, מכל אלה יוצא מעט מאוד, אם בכלל. אז מה באמת הדרך? איך אדם כן יכול להבטיח לעצמו שיפור באיכות ובאורך חייו? האם יש נוסחה שמבטיחה את זה באמת?!

הסכיתו ושמועו גילוי שמיימי נדיר, שחז"ל חושפים אותו במסכת חגיגה. מסופר בגמרא על יהודי שנלקח מהעולם בטרם עת לאור גזירה שנגזרה עליו, והגמרא מגלה מי הוא זה שזכה בשנים 'המיוחדות' שנתרו. ובכן, בהעברה בנאקאית שמיימית, הועברו השנים שנתרו לזכותו של יהודי אחר, וכל זאת למה? - כי הוא היה יהודי שהעביר על מידותיו, וותרן!

מסתבר שהאיש המוותר, שלא פעם נראה בעיני זולתו כחסר עמוד שדרה או נתון ללחצים, הוא דווקא איש עסקים ממוולח. הוא מבין היטב שעדיף לו לוותר על איזו זכות המגיעה לו בדין ובישור, ולהמירה בכמה שנות חיים מאושרים. כדאי לו להקריב משהו שהוא זכאי לו בצדק, ולהחליפו בעוד כמה שנות נחת ושמחה בעולם הזה!

רגע, ישאל השואל, אולי חלילה זה מוגזם מדי? האם הגיוני להעניק כמה שנות חיי אושר ובריאות בגין ויתור כזה או אחר? האם באמת כדאי לתת משמים כמה שנים טובות ומאושרות למאן דהוא, רק כי פעם ויתר על משהו? זו לא פרופורציה!

נכון, אבל בגלל שהויתור הוא כה קשה, מאחר ולפעמים הוא דורש כוחות נפש כה אדירים, דווקא לכן יש עליו שכר כל כך נדיר ואדיר. ויתור - הוא אחת המידות הקשות ביותר להשגה, הלא פלוני עשה לי עוול, פלוני חטא כלפיי, פלוני עשה כן וכך, והוא עוד מעט בחוצפתו שאינה יודעת שובעה - לצפות שאני אוותר. מה, באמת?!

התשובה היא לא וכן. לא - אתה לא חייב לוותר, אבל כן - כדאי, משתלם, חכם ונבון פי כמה - כן לוותר. זה קשה, זה מאוד קשה. כשבתוך הבית פנימה יש ויכוח, כשמעביד או עובד דיבר שלא בכבוד, כששכן חטא לך והזיק לך, כשחבר פגע בך, כשמישהו עשה לך עוול - הסיטואציה היא נוראה, הלב מבקש הגיב, הפה כבר מאבד בלמים...

רגע, רגע, תוותר!!! - זה משתלם שבעתיים, זה כדאי פי מיליון. זה מספק לך שכבת הגנה עוצמתית, זה נותן לך שכפ"צ לחיים, זה מספק לך אינספור מתנות, שיפור מהותי באיכות החיים, שיפור מהותי באורכם. הויתור אינו קל והוא לא מתיימר להיות כזה - הוא קשה - ודווקא לכן - הוא מעניק אוצרות כה יקרים!

אהרן הכהן, בבגדיו אנו עוסקים בפרשה זו, מידתו היתה אוהב שלום ורודף שלום. המפתח לצעוד בדרכו, הוא לאמץ את הויתור כדרך חיים, את הנכונות להעביר על מידותינו כמושג מוביל. ומי שזוכה בכך - עד מהרה יגלה עד כמה איכות חייו השתנתה. כי כשאדם אינו מוותר - הלב שלו צובר רגשות שליליים, כעסים, ביקורת, טינה על אנשים. לב כזה הוא לא לב חזק, הוא לב שמוטלת עליו משקולת נוראית, והוא מתקשה לשרוד...

לא כן האדם המוותר, החיים מאירים אליו, היקום חייכני כלפיו. הלב שלו נקי, אם מישהו חוטא כנגדו - הוא מוחל ומוותר מיד, חייו מאושרים, והוא גם זוכה לכמה שנות חיים מתנה - בנוס מיוחד משמים, הוקרה על היותו וותרן. היש דיל טוב מזה?!

הבה נאמץ את השיטה הזו בכל ליבנו, נחפש את ההזדמנות הקרובה שתיקרה בפנינו, ומעכשיו נחליט שנוותר בה. בשעת מעשה המצב טעון רגשית, קשה לקבל את ההחלטות הנבונות. הבה נחליט עכשיו שנוותר, ונזכה שאיכות חייו תשתפר באמת, ובורא עולם ירעיף עלינו שנות חיים טובות ומאושרות, מתוך בריאות ונחת!

'בום' באמצע התפילה...

בית כנסת קהילתי פלוני, בטבורה של שכונת בורו פארק שבברוקלין ניו יורק. במזרח בית הכנסת, סמוך מאוד לכסאו של הרב, יושב יהודי שקבע כאן את המקום לתפילתו. כבר 15 שנה שהוא מתפלל בבית כנסת זה, יושב במקום הזה בקביעות, והוא מודה על הזכות שנפלה בחלקו, לשבת סמוך לכסאו של הרב. הוא מבחין כי ילדיו מביטים על הרב לאורך כל התפילה, ולומדים ממנו כיצד תפילה צריכה להיראות, מהי יראת שמים, כיצד ניגשים למלך מלכי המלכים...

ואז, ביום מן הימים, סתם ביום חמישי שגרתי, לפתע פתאום, ניגש אליו יהודי אחר ממתפללי בית הכנסת, והחל לגעור בו: 'אדוני, המקום בו אתה יושב שלי הוא. פנה את עצמך מכאן בבקשה!' אמר הלה בטון סמכותי שאינו משתמע לשתי פנים, כשהמתפלל היושב במקומו - נבוך, המום, מבולבל, תוהה, משתומם ונדהם גם יחד!

מה לך מתעכב? - שמע לפתע שוב את קולו של החוצפן, 'קום ולך מכאן. זהו המקום שלי. יש מבין?' - - -

לא, אין מבין. אין כאן כל מקום לתבונה או הבנה. מדובר בעוול שלא יאומן - הן הוא יושב כאן, כבר 15 שנים! הוא כבר גידל כאן דור, יושב כאן בקביעות. לפתע פתאום מגיע מאן דהוא, וטוען בטענה ברורה ופשוטה, שעליו לפנות את המקום לטובתו. היתכן כדבר הזה?!

מתוך ההלם האדיר, בקושי הצליח האיש להגיב, ומילמל בשקט '15 שנה אני כאן...'. אלא שדורש המקום בקושי שמע, וכבר התפרץ: 'אתה חושב שאינני יודע מה קרה לפני 15 שנה? הלא עד אז - אני הייתי יושב בסמוך לרב, מקומך היה מקומי, ואז הרחיבו את בית הכנסת, המקומות השתנו, ואתה זכית במקום הזה. אבל הוא נותר שלי!' - טען בחוסר בושה...

האווירה הפכה עכורה, כל יושבי בית הכנסת נעו באי נוחות בכסאותיהם, ממתנינים לראות כיצד יפול דבר. ומיודענו היושב במקום כבר עשור וחצי, חמתו בערה בו. וכי סיפור היסטורי מלפני 15 שנה יכול לעקור אדם ממקומו? וכי כך הדין והצדק? ההגיון הבריא להיכן נעלם?!

הגע לפני שפתח את פיו להגיב ולהשיב חורפו דבר, נזכר שקיבל על עצמו קבלה טובה, לוותר. הוא ראה בכל העניין נסיון משמים, הטעין עצמו בכוחות נפש אדירים, ועשה את הבלתי יאמן: הוא פשוט קם מהמקום, וצעד אחורה לירכתי בית הכנסת. בלי אומר ודברים, בלי מריבות וכלי טענות. פשוט ויתר, באומץ ובעוצמה רבה. זה לא היה קל, הוא נדרש לכוחות נפש עצומים, אבל הוא עמד באתגר בגבורה!

עד מהרה סודר לו מקום חילופי, אי שם, הרחק הרחק ממקומו הראשון. בעל הזרוע הופתע, הוא ציפה לקרב משמעותי בהרבה, והתיישב בחדווה במקום שפינה לעצמו שלא בדין ושלא בצדק. כל מתפללי בית הכנסת נדהמו מגדלות רוח ועוצמות נפשו של המתפלל שוותר על המקום, הרי כולם יודעים עד כמה הוא צודק, עד כמה נגרם לו עוול...

48 שעות חלפו, הגיעה שעת התפילה בשבת בבוקר. לפתע פתאום, דקות לאחר תחילת התפילה - נשמע קול נפץ עז, ו'בום' מהדהד החריש את אוזני המתפללים. מאוורר תעשייתי ענק צנח מהתקרה הגבוהה, היישר על המקום שנקלח ממיוודעינו הוותרן, נוחת בדיוק על הכסא בו הוא אמור לשבת!

הרב היושב בסמוך ניתר ממקומו בבהלה, כל המתפללים עמדו המומים לנוכח ההתרחשות, ומרחוק, ממקומו החדש, ניצב לו הוותרן, שעתה גילה כי הוותר הציל את חייו!

למרבה הנס, המתפלל שנאבק עמו על המקום, טרם הגיע לבית הכנסת. אך כל המתפללים, בראשות הוותרן, חמה ראו והפנימו: אילולא הוותר - אותו יהודי יושב על מקומו הקבוע, והמאוורר הכבד היה נופל ישירות עליו, והתוצאות מי ישרון. בחסד ה' וברחמי ה' הוא החליט לוותר, לפנות את המקום. עתה הוא מבין כי הוותר הזה - למעשה הציל את חייו, הביא לו אריכות ימים. ה' ישמור אם היה מתעקש לעמוד על צדקו...

וסיפור נפלא זה, אותו כתבו מתפללי בית הכנסת במכתב עדות אישי שהתפרסם בבטאון 'קול ברמה', מאיר לנגד עינינו עד היכן מגיע הויתור, עד כמה לפעמים - הבורא יתברך מציב בפנינו ניסיון של ויתור, כדי שנעמוד באתגר ונקנה לעצמנו ניסים פלאיים וישועות נכספות. ברגע ההתמודדות והמריבה קשה לקבל החלטה נבונה, אבל עכשיו אנחנו יכולים להחליט:

אנחנו ותרנים. יכול להיות שזה ידרוש מאיתנו כוחות נפש אדירים, יכול להיות שזה יעלה לנו במאמצים מרובים, אבל כאלה אנחנו, נקודה. אנו מבינים שזה הרבה יותר כדאי, משתלם פי כמה. לעתים נוכל לדעת למה זכינו בזכות הויתור, לפעמים לא. אבל תמיד נהיה בטוחים שהויתור הוא כלי חזק ועוצמתי, לעורר רחמי שמים. הבה נאמץ אותו בכל הכח, כן, נהיה וותרנים. המעביר על מידותיו זוכה לשכר רב וכדאי במיוחד, הבה נהיה כאלה!

(מתוך לקראת שבת)

'מה לך מתעכב?'
- שמע לפתע
שוב את קולו של
החוצפן, 'קום ולך
מכאן. זהו המקום
שלי. יש מבין?'

**"גם בימינו
יש אנשים
שמוסרים
את נפשם
על לימוד
התורה"**

הרב ישראל דחבש, מרבני 'אחינו', מספר על ילד בן 14 שישן בלילה עם כובע גרב כדי שאביו לא יחתוך את פאותיו. "אתה רואה שהנשמה היהודית מתעוררת ורוצה את קרבת ה' בכל רגע".

נקרא לו דניאל, הנער בן ה-14 מנתניה, שישב בחקירה מול חוקרים קשוחים והסביר להם בפנים שוחקות שהוא מוכן לשבת בכלא גם שנתיים, אם זה המחיר שעליו לשלם כדי לחיות כיהודי. אבל במקום שנתחיל מהאמצע, נחזור להתחלה ונשמע את הסיפור כפי שסופר לנו מפיו של הרב ישראל דחבש, מרבני 'אחינו', שענינו כבר ראו מאות ואלפי סיפורים של מסירות נפש ללימוד התורה הקדושה.

"אני מספר לך היום על בחור בן 14 מנתניה. ילד פלא של ממש. הוא גדל בבית שאין לו כלום עם יהדות, אבל הנשמה היהודית שלו התעוררה וחשקה בקרבת ה'. הילד הזה התחיל להתחזק, הצטרף לשיעורי תורה ולאט לאט התחיל לשמור מצוות.

"אבל מה? בבית שלו היו לא פחות משבעה מכשירי טלוויזיה. בכל חדר יש מסך גדול ומרצד, ובנוסף יש מחשב עם אינטרנט. איך אפשר לשמור על העניינים כשכל היום הטלוויזיה פתוחה איפה שאתה הולך? איך אפשר להישאר עם מחשבה טהורה כשהמחשב עם האינטרנט זמין 24 שעות ביממה על כל המראין בישין שמקופלים בתוכו?

"החליט מיודענו לפנות להורים שלו. הוא דיבר אליהם יפה, וביקש שיסכימו להוציא את הטלוויזיה מהבית, או לפחות שלא תהיה ככה פתוחה כל הזמן ותקשה עליו בדרך שבה בחר.

"אבל ההורים יש להם חשבונות משלהם. הם החליטו שהם לא מקבלים את בקשתו של הילד. האבא בכלל כעס על עצם העובדה שהבן שלו חוזר בתשובה והודיע לו שלא משנה כמה הוא יבקש ויתחנן, אף אחד משבעת מכשירי הטלוויזיה לא יוצא מהבית.

"הבחור הזה עשה טעות קשה מאוד. במקום להתייעץ עם רב או עם איש חינוך שמבין עניין ויכול אפילו לתקשר עם ההורים שלו ולהסביר להם מה עובר על הילד, הוא בחר ללכת בדרך קיצונית, שאנחנו אף פעם לא ממליצים עליה, ואפילו מקפידים להזהיר מפניה בכל פעם שיש לנו חשש קל שבקלים שמישהו הולך לעשות מעשה כזה.

"דניאל הזה החליט שהוא לא משחק משחקים. הוא קם בלילה כשכולם ישנו עמוק, הוציא מהבית את כל שבעת מכשירי הטלוויזיה ושבר את כולם בחצר הבית. כשסיים את ה'מבצע', הוא הבין באיחור שעכשיו זה מסוכן לחזור הביתה. במקום זאת הוא ברח מהמקום ונקש על דלת ביתו של יהודי דתי המתגורר באזור ולומד אתו תורה לפעמים. בבוקר הוא הלך לבית הספר כאילו לא אירע דבר, אבל אבא שלו הבין מייד ידו של מי היתה במעל, והלך לבית הספר לחפש אותו כשהוא מלווה בשני שוטרים.

"הילד נלקח לתחנת המשטרה, שם הוא נחקר והודה באופן מיידי שהוא שבר את מכשירי הטלוויזיה. השוטרים ניסו להוציא ממנו התנצלות או משהו כזה, אבל הוא בשלו, מצהיר בצורה ברורה שאם אבא שלו יקנה מכשיר חדש, הוא ישבור גם אותו. איימו עליו שישלחו אותו לחודש בכלא אבל הוא צחק להם בפנים ואמר שהוא מוכן לשבת גם שנתיים במאסר, אם זה המחיר שהוא צריך לשלם כדי לשמור על הקדושה שלו.

"בסופו של דבר הוא חזר הביתה, לא לפני שהוציאו לו צו הרחקה מהיהודי שמלמד אותו תורה, כשהאבא טוען שהיהודי הזה השיא לו עצה לשבור את מכשירי הטלוויזיה. העניין הוא שאני מכיר את האיש הזה באופן אישי ואני יודע שזה לא נכון, אבל בינתיים הוא מתמודד עם תביעה משפטית נגדו.

"מסתבר שהילד הזה לא נפל רחוק מהעץ, וגם אבא שלו יודע לעשות מעשים לא הגיוניים בעליל. לילה אחד הילד מתעורר כשהוא שומע קול של מכונת תספורת. לתדהמתו הוא רואה את אבא שלו רוכן מעליו ומנסה לקצץ לו את הפאות. הילד זינק כנשון נחש, ומאז הוא לא ישן במיטה בלי כובע גרב ששומר לו על הפאות.

"הסיפור הזה עוד לא נגמר. האבא קנה בינתיים מסך פלזמה ענק לסלון, אבל זה המכשיר היחיד שיש בבית. בשאר החדרים אין טלוויזיה וגם האינטרנט מסונן, לפי דרישת הילד שכבר זוכה כנראה לקצת גיבוי מהאמא שרואה שזה הדבר הכי חשוב לו בעולם.

"אותי עירבו בסיפור אחרי שהילד כבר שבר את הטלוויזיה. כשאבא שלו קנה חדשה אני אמרתי לו אל תעשה כלום. הסברתי לו שזה הבית של ההורים שלו, ואין לו זכות לשבור להם חפצים, גם אם מדובר במכשיר טמא כמו הטלוויזיה. הוא התעקש שלא יהיה בחדר שלו, ובינתיים אף אחד לא מכריח אותו להכניס לחדר שלו טלוויזיה. לגבי הסלון הזהרנו אותו שוב ושוב שזו לא דרך התורה.

"אני רוצה להבהיר בצורה ברורה לקוראים הנחמדים שלנו. המעשה שהילד הזה עשה ראוי לכל גינוי. אסור להשחית רכוש של אחרים, ובוודאי לא של ההורים שלכם. אוי ואבוי לנו אם ככה יתנהגו כל הילדים שחוזרים בתשובה. חוץ מעוון גזל החמור יש בזה עוון גדול של חילול ה'. מה אומרות הבריות שרואות מעשה כזה? כך מתנהג ילד שלומד תורה!?

"אבל בתוך כל הגינוי החריף שוכנת גם הערכה. יש לי הערכה עצומה לילד שהוא ילד טוב, הוא לא ילד מופרע. אבל הוא יצא מהטבע שלו והפך את עצמו לילד הכי בעייתי בעולם, כשהוא רצה לשמור על הקדושה שלו, על העיניים שלו. הוא מוכן לשבת בכלא, הוא נחקר על ידי שוטרים קשוחים ועדיין כל מה שמעסיק אותו זה רק התורה הקדושה.

"גדולי המוסר והחסידות אומרים שלהיהרג על קידוש ה' זו דרגה גדולה מאוד של קדושה, אבל לחיות על קידוש ה' זו דרגה הרבה יותר גבוהה. אני מתכוון לומר שאם מי שעושה בעיות לשם שמים ראוי להערכה, על אחת כמה וכמה ילד שלא שובר שום דבר, שלא מאיים על ההורים ולא משחית רכוש, אבל מוסר את נפשו ושובר את הטבע שלו, הוא משחית את היצר הרע שלו ולא נותן לו לשלוט בו. יש מכשיר טלוויזיה בבית אבל הוא בכח על טבעי מתגבר ולא מסתכל גם כשיש את התוכנית הכי מעניינת ואת המשחק הכי מרתק. אחד כזה בוודאי ראוי לכל הערכה, וברך ה' דניאל מנתניה כבר הגיע לדרגה הזאת.

"הסיפור הזה עוד לא נגמר. האבא קנה בינתיים מסך פלזמה ענק לסלון, אבל זה המכשיר היחיד שיש בבית. בשאר החדרים אין טלוויזיה וגם האינטרנט מסונן, לפי דרישת הילד שכבר זוכה כנראה לקצת גיבוי מהאמא שרואה שזה הדבר הכי חשוב לו בעולם.

**ראש הישיבה
הבין את
המתחולל
בנפשי ואמר
לי: "אתה לא
צריך לשנות
את הלבוש
שלך. בוא לכאן
מחר בבוקר,
עם מכנסי
הגי'נס, חולצת
הטריקו ורעמת
השערות**

דרכו הפתלתלה של הנער שהשיר מעליו את עול התורה והפך לגדול בישראל, בזכות המאור שבתורה

מאת: יעקב א. לוסטיגמן

גרמה לו לחוש בתחושת התרגשות מיוחדת כשראה את הלהט בו הם לומדים את התורה הקדושה.

בחלק הקדמי של בית המדרש, משמאל לארון הקודש המפואר, הוא פגש את הרב וייס. לחיצת יד החמימה שהעניק לו הרב, הבהירה לו שהרב וייס זוכר אותו מצוין, על אף שחלפו עשרות שנים מאז הם נפגשו בפעם האחרונה. הרב הציע לו לפתוח ספר ולהמתין עד שהוא יסיים להסביר לאברך המתקשה בלימודו את הסוגיה, ולאחר מכן הם ישוחחו בנחת בחדרו של ראש הכולל.

עם כניסתו לחדרו של ראש הכולל הבחין יוסף בתמונה גדולת מימדים של אחד מגדולי ראשי הישיבות בארצות הברית. הרב וייס לא בזבז זמן, וניגש ישר לעניין: "אני מניח שבאת עד לכאן כדי להבין מה גרם לשינוי העצום שהתחולל בנפשי" אמר והישיר מבט לעיניו של יוסף. "אתה רואה את התמונה של ראש הישיבה האמריקאי? הוא האיש שהביא אותי למקום בו אני נמצא".

יוסף עשה אוזנו כאפרכסת והקשיב לסיפור המופלא שסיפר הרב וייס.

"היה זה זמן קצר אחרי שהחלטתי שמבחינתי המוצא שלי אינו חשוב, ואין לי שום קשר ליהדות. לא שנאתי את היהדות, אבל גם לא התחברתי אליה. הרגשתי כאילו לדבר הזה אין כל משמעות. כדי להשלים את השינוי, יצאתי מלונדון בה גדלנו והתחנכנו, ועשיתי את דרכי לארה"ב שם התיישבתי בניו יורק, באזור שאינו יהודי. למחרת היום כבר התחלתי לחפש עבודה, וכשראיתי מודעת את מודעת הדרושים הראשונה, לא היססתי והרמתי טלפון. היתה זו מודעה של חיפוש עובד ניקיון למוסד חינוכי, והחלטתי שעד שאתמקם ואמצא עבודה מוכבדת, אוכל לעבוד גם בניקיון.

כשהגעתי למוסד החינוכי הבנתי שמדובר בישיבה חרדית. בהתחלה נרתעתי וחשבתי להימנע מזה, אבל בסופו של דבר החלטתי שאם היהדות לא אומרת לי כלום, הרי שאין סיבה שאברח ממנה. צעדתי פנימה מתוך החלטה שאני הולך לעבוד כאן, ולא להתחבר עם אף אחד. פשוט לעשות קצת כסף ולהמשיך הלאה בחיים.

כשנכנסתי פנימה, ואמרת שאני בקשר למודעה של הדרושים, הפנו אותי לחדרו של ראש הישיבה. הוא היה אדם מאוד חכם, ומיד קלט אותי וראה במה דברים אמורים. "המשרה של עובד ניקיון כבר תפוסה" הוא אמר לי, "אבל אם אתה רוצה אני

רטט של התרגשות טיפס במעלה גבו של חיים כאשר נגעו גלגלי המטוס באדמת ארץ הקודש, כבר כמה שנים הוא לא ביקר בארץ ישראל, וגם כאשר ביקר הוא עשה זאת לצורך עסקים, כשרק זמן מועט נותר לו להתפלל על קברי צדיקים ולטייל בארץ האבות. את ילדותו הוא עשה בלונדון האפורה, ומאז נישואיו הוא מתגורר בסמוך לבית חמיו שבניו יורק. את רוב שעות היום הוא מבלה במנהטן הצפופה, אך אינו מוותר על שיעורי התורה הקבועים בבוקר ובערב.

הפעם הביקור בארץ הקודש שונה מתמיד. הפעם הוא לא מתכוון לעשות עסקים. את השבוע הקרוב הוא מתכנן לבלות בתפילה על קברי צדיקים, ובמעט הזמן שיוותר הוא יטייל קצת במסלולי הנחלים שבגליל ובגולן, או אולי בקניונים העמוקים שבנגב הצחיח.

ובכל זאת, משימה אחת נוספת עומדת לפניו. הוא חייב לבקר את חבר הילדות שלו, שלומי וייס. באחרונה הוא שמע ששלומי וייס, הפך להיות "הרב הגאון שלמה וייס" והוא עומד בראש רשת של כוללי אברכים בצפון הארץ. וייס הוא לא היחיד מבין חברי הילדות שלו שהפך לגדול בתורה, מבין הילדים היהודים שגדלו יחד אתו בלונדון יצאו כמה וכמה כאלו, אבל בכל זאת, הרב וייס מעניין אותו במיוחד. הוא זוכר את התקופה שהם היו 'טינג'רס', בני עשרה... וייס השיר מעליו את כל סממן יהודי, עד שהפך לנער פרא מגודל שערות, משובץ בעגלים, ורחובי להחריד. כעת, כששמע שהוא הפך לגדול בתורה, הוא חייב לדעת מה גרם למהפך הקיצוני הזה בנפשו של הילד שאף פעם לא היה מבין הצדיקים שבחבורה...

אחרי שהתמקם בחדרו שבבית המלון הירושלמי, סמוך ונראה לעיר העתיקה, החליט יוסף שהוא יוצא לעיירה הקטנה שבצפון הארץ, כדי לפגוש את חבר הילדות שלו, ואולי גם לגלות את מה שהפך אותו לגדול בתורה. הוא נכנס למכוניתו השכורה ועשה את דרכו לצפון הארץ.

בית המדרש נראה שוקק חיים, אברכים זכי עיניים רכונים על ספריהם ולומדים בלהט של קדושה. המראה הזה אינו זר ליוסף האמריקאי. משחר ילדותו הוא פוקד יום יום את בית הכנסת. ובכל זאת, הידיעה ש"החבר הנושר" הוא הרב של כל אותם אברכים,

**עם כניסתו
לחדרו של ראש
הכולל הבחין
יוסף בתמונה
גדולת מימדים
של אחד מגדולי
ראשי הישיבות
בארצות הברית.
הרב וייס לא
בזבז זמן, וניגש
ישר לעניין: "אני
מניח שבאת
עד לכאן כדי
להבין מה גרם
לשינוי העצום
שהתחולל
בנפשי" אמר
והישיר מבט
לעניו של יוסף.
"אתה רואה את
התמונה של
ראש הישיבה
האמריקאי?, הוא
האיש שהביא
אותי למקום בו
אני נמצא".**

אשמח להציע לך עבודה אחרת". כששאלתי אותו באיזו משרה הוא מעוניין להעסיק אותי, כמועט התעלפתי לשמע התשובה: "אנחנו מחפשים רב לאחת הכיתות, אתה צריך לבוא לכאן מחר עם גמרא, מסכת בבא מציעא, ולהתחיל ללמד את התלמידים".

"חשבתי שהתקרה נופלת לי על הראש" מספר הרב וייס לחבר הילדות. "אני??? רב בישיבה??? הרי אני נראה כמו גוי... אפילו כשהייתי חרדי אף אחד לא היה חושב להציע לי כזו משרה מכובדת ומלאה אחריות. הוא בטח רוצה להחזיר אותי בתשובה" חשבתי לעצמי. "הוא יגיד לי לגלח את השיער ולגדל פאות ואחר כך יזרוק אותי מכאן..."

"ראש הישיבה הבין את המתחולל בנפשי ואמר לי: "אתה לא צריך לשנות את הלבוש שלך. בוא לכאן מחר בבוקר, עם מכנסי הג'ינס, חולצת הטריקו ורעמת השערות. העיקר שאת החומר הלימודי תמסור כמו שצריך, ותתכונן כראוי לשיעור". כשהוא ראה שאני מהסס הוא התבדה, "אם אתה מתעקש אתה יכול לחפש עבודת ניקיון במקום אחר, אבל מה שחשוב לך זה הכסף, אז בוא לכאן מחר, תהיה לך עבודה קלה יותר ומאתגרת יותר, וגם המשכורת יותר גבוהה כמובן".

"עשיתי כדבריו" ממושיך הרב שלמה וייס. "הגעתי לישיבה והייתי "הרב החילוני". בהתחלה המשכתי להתנהג בחילוני אכלתי טריפות ולימדתי תורה. במשך הזמן חדר המאור שבתורה לתוך נשמותי, ואט אט התחלתי לשנות את דרכי. לא עבר זמן רב והייתי לבעל תשובה גמור. הפכתי לאדם חדש, ראש הישיבה נתן בי אמון שמעולם לא נתנו בי, בעיניו הטהורות הוא הבין שבתוכי שוכנת נשמה גבוה של יהודי שחפץ להידבק בלימוד התורה, ואכן בדרכו המיוחדת הוא הצליח להפוך אותי מאדם שאין לו שום קשר עם היהדות, לתלמיד חכם בעל ידע נרחב במקצועות התורה.

"בכל פעם כאשר אני מוסר שיעור בפני התלמידים" משלים הרב וייס את סיפורו, "כאשר מזמינים אותי להשתתף באירוע ולכבד אותו בנוכחותי, וכאשר מכבדים אותי בשל המעמד שלי כרב חשוב, אני יודע שבעצם אני לא שווה כלום. כל מה שיש לי זה הכל של ראש הישיבה הצדיק, אשר במבט של רגע קט, הוא חדר לעומק נשמותי ומשך אותי מהתהום הפעורה אל חיי הנצח".

הסיפור מתורגם מאידיש ומעובד מתוך הרצאה של המשפיע החסידי המפורסם הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א.

הרה"ג רבי
שמואל
ברוך גנוט
שליט"א
על הלימוד
כחוויה
מענגת

**השתתפתי לפני
22 שנה, בניסוי
שערך יועץ חינוכי.**

ננסה להיכנס לרגע לנעליו של ילד רגיל. הוריו דורשים ממנו לפעמים להוריד את הפח, להדיח כלים, לקנות במכולת ולקחת את האחות הקטנה מהגן. נכון, ההורים דורשים ממנו הרבה דברים. אבל רוב הזמן ההורים רק נותנים לו, מאכילים, דואגים, לוקחים אותו למקומות מעניינים, קונים לו ממתקים וצעצועים. שלא לדבר על סבא וסבתא, שרק נותנים לו מתנות ולא דורשים דרישות גדולות. המשפחה מזמנת הנאה. החברים מספקים לו תעסוקה, השתובבות, שיחה ופטיפוט וחוויה טובה.

ואז מגיע דמות שנמצאת איתו שעות רבות, בכל יום ויום, ורק דורשת ממנו כל הזמן. המלמד, הר"מ, המחנך, המחנכת או המורה - אלו רק דורשים מהילדים עוד ועוד. להקשיב, לשבת בשקט, ללמוד, לדעת, לכתוב את השיעורים בישיבה או לעשות 'שיעורי בית' לילדים בכיתה. מבחן ועוד מבחן, התאמצות ודרישות, אפילו עונשים. כך מצטייר לו המחנך בעיני הילד. מצד אחד עומדים ההורים, בני משפחה וחברים שמספקים לו הנאה, ויש את המחנך - שדורש דרישות ותובע מטלות.

כדי לשנות את התפיסה הזאת מגיע מחנך טוב ומעניק לילד תחושה שהוא זה שבעצם דואג לו. החברים שלו מלמדים אותו פרק ב'תופסת' ו'מחבואים', אך הוא מעניק לו את הדבר השווה מכל, את התורה הקדושה, ובכלל, את הלמידה. המטען שבאמצעותו יהיה 'אדם', 'יהודי', והעיקר: 'תלמיד חכם ועובד השם'.

מחנך טוב וגם הורים טובים צריכים לעודד דרך מחמאה, מתנה, ממתק ופרס. אך קודם כל צריך להחדיר ולהמחיש שהממתק והפרס הטוב ביותר - הוא הלימוד עצמו.

וכדי שהתלמידים (וגם הילדים שלנו, שאנו מחנכים אותם 24/7, במשך שנים רבות) יחוו שהלמידה אינו עול קשה או ערימת דרישות, אלא הכלים הטובים והנפלאים ביותר שהם יכולים לקבל, כלים שאנו מעניקים להם בגלל שאנו מאד מאד אוהבים אותם ורוצים בטובתם, עלינו להראות להם דוגמה אישית.

וְאֵלֶּה הַפְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ... פְּמַעֲשֵׂהוּ מִפְּנֵי יְהוָה.

הטעים ה'בן איש חי' ז"ע: הבגדים רומזים

לבנים
(ראו)

סנהדרין
צג, ב.

כשיהודי רוצה
שבגדיו- בניו יהיו

נאים ויפים, מהודרים
ואיכותיים. "פְּמַעֲשֵׂהוּ"-

עליו לדעת שהם ילמדו ממעשיו,
"מִפְּנֵי יְהוָה"- כל מה שתראה להם בעצמך,
ממעשיך שלך, בדוגמה האישית שתראה
להם, כך יהיה.

"אם רוצים שהילדים יצמחו תלמידי חכמים
ואוהבי ד', וגם טובים במידות טובות, צריך
האדם בעצמו להיות קצת מרומם" - אמר
רבינו מרן בעל 'איילת השחר' ז"ע בכנס
חינוך - "אי אפשר שהוא יהיה שפל, הוא
יהיה עם מידות שאינן טובות, ולדבר הוא
ידבר כמו צדיק. דיבור כזה לא יועיל ולא
ישפיע בשום אופן, אלא צריך דבר ראשון
לראות שהאישיות שלו עצמו תהיה בסדר".

כל דברי התורה והמוסר אינם עושים רושם
על הילד כמו הדוגמה החיה, שהוא רואה
אצל הוריו ומוריו, אם לטובה ואם לרעה.
הורים תקיפים לא יצליחו לחנך לסבלנות,
הורים רגזנים לא יוכלו לחנך למתינות, גסי
רוח לא יוכלו לחנך לנימוסים וערמומיים לא
יוכלו לחנך לתמימות וליושר.

חז"ל אומרים כי "הלומד ילד למה הוא
דומה? לדיו כתובה על גיר חלק". ליבו ומוחו
של הילד כדף חלק הם. כל מראה וצליל,
תנועה וניד עפעף, נחרתים עמוק בלבבו
ומשפיעים על הלך רוחו והתנהגותו. הילד
מושפע ממראה עיניו יותר ממשמע אוזניו.
עובדה היא שהתנהגות המחנכים משפיעה
על הילד יותר מכל הדברים הנאמרים לו, כי
הרי אינה דומה שמיעה לראיה.

"גדולה

שמושה של תורה יותר מלמודה".
הדוגמה האישית, בה מבחין התלמיד
בהליכותיו והתנהגותו של רבו, חשובה היא
לאין ערוך מהלימוד עצמו מפי הרב.

וניתן להפוך את הלימוד עצמו לחוויה
מענגת.

השתתפתי לפני 22 שנה, בניסוי שערך יועץ
חינוכי. תוצאותיו של אותו ניסוי היו ידועות
מראש. תנסו אותו בעצמכם. אתם יושבים
עם קבוצת חברים בחדר האוכל או אפילו
עם אנשים מבוגרים, אבות לילדים או סבים
לנכדים. תשאלו אותם מה הם זוכרים כעת,
ב'שליפה' מהירה, מהחידור או מהישיבה
הקטנה. "תנו לנו דבר אחד שאתם זוכרים,
כאן ועכשו, בזכרון חי", תבקשו מהם.

כל אחד מהנשאלים יזכר במשהו אחר, אך
יהיה מכנה משותף לכולם. כולם, כמעט
ללא יוצא מן הכלל, לא יזכירו קטע לימודי,
חידוש דין או הלכה שלמדו, אלא דווקא
חוויה כל שהיא.

האדם זוכר בחיות ומוחשיות חוויות שעברו
עליו. חוויות טובות ומשמחות או חוויות
לא נעימות. אך בדרך כלל, לא נושאים
לימודיים.

**השתתפתי לפני 22 שנה,
בניסוי שערך יועץ חינוכי.
תוצאותיו של אותו ניסוי היו
ידועות מראש. תנסו אותו
בעצמכם. אתם יושבים עם
קבוצת חברים בחדר האוכל
או אפילו עם אנשים מבוגרים,
אבות לילדים או סבים לנכדים.
תשאלו אותם מה הם זוכרים,
כעת, ב'שליפה' מהירה,
מהחיידר או מהישיבה הקטנה.
"תנו לנו דבר אחד שאתם
זוכרים, כאן ועכשו, בזכרון חי",
תבקשו מהם.**

**הזוהר הקדוש
מלא וגדוש בגופי
תורה, המתחילים
בסיפורים
וציוני המקומות
בהם נאמרו
הדברים, אופני
ההתרחשויות
ועוד. גם גופי
ההלכות במשניות
ובגמרות, כתובים
בלשון סיפורית.
אנו למדים על
'שנים אוחזין
בטלית' ולא
מסקנות הלכתיות.**

--- אלא אם כן נהפוך את הלימוד לחוויה אישית, חיה, נושמת, תוססת.

אחד מהרמ"ם נהוג לצרף לתלמידיו את יסודות הסוגיה, בצירוף חוויה אישית. "הבוקר, כשנסעתי בקו 6, חשבתי שהמהלך שאמרתי אתמול בשיעור, אינו מדוייק. ואז חשבתי באוטובוס על מהלך מעט שונה".... אומר אותו ר"מ ומסביר לתלמידיו את היסוד הלמדני. במקרה אחר הוא מספר להם שפגש בערב את ר' מוישה, הר"מ של ישיבה פלונית. "הוא טען ככה ואני טענתי ככה"...

הבחורים זוכרים את היסוד הלימודי כחלק מהחוויה האישית של מגיד השיעור. הם מכנים את הדברים כ"חידוש של קו 6" או כ"הורט של ר' מוישה, שהר"מ לא הסכים איתו וטען אחרת".... וכך הם זוכרים אותו טוב יותר.

כך מצינו בהרבה מקומות בש"ס.

"אמר רבי עקיבא: שאלתי את רבן גמליאל ואת ר' יהושע באיטליס של עימאום, שהלכו ליקח בהמה למשתה בנו של רבן גמליאל: הבא על אחותו ועל אחות אביו ועל אחות אמו, מהו?" (כריתות טו, א). "רבי יונתן בן עסמי ורבי יהודה בן גרים תנו פרשת נדרים בי רשב", איפטור מיניה באורתא. לצפרא הדור וקא מפטרי מיניה" (מועד קטן ט, א).

מאי נפקא מיניה היכן פגש רבי עקיבא את רבן גמליאל ורבי יהושע, כששאלם שאלה הלכתית? מדוע הגמרא מציינת שהתנאים למדו אצל רשב"י דווקא פרשת נדרים, כשהנושא הוא דין 'הנפרד מרבוי'?

אכן, במקומות רבים ברחבי הש"ס הדגישו כותבי הגמרא את מקום ההתרחשות והחוויה שקדמה לנידון התורני, גם כדי להזכיר ללומדים את הנושא הלימודי דרך החוויה הסביבתית. תחושות עושות רושם בלב הלומד ומאפשרות לו לחוש ולזכור יותר את הנלמד.

הזוהר הקדוש מלא וגדוש בגופי תורה, המתחילים בסיפורים וציוני המקומות בהם נאמרו הדברים, אופני ההתרחשויות ועוד. גם גופי ההלכות במשניות ובגמרות, כתובים בלשון סיפורית. אנו למדים על 'שנים אוחזין בטלית' ולא מסקנות הלכתיות.

אחד מגדולי מרביצי התורה בדורינו מסדר בתאי מוחו את המסקנות שלימד בשיבתו, לפי המאורעות המשפחתיים שעברו עליו.

הוא
זוכר
מתי
לימד
כ ל
מסכת,
ב ד י ק
נ מ ר י .

"בבא קמא
למדנו כשרבקי
נולדה, בבא מציעא-

כששרוליק חגג בר מצוה,
וקידושין - כשיוסי התארס.
כשיוסי התחתן- למדנו יבמות"...

מגיד שיעור טוב, בחיידר, בישיבה או בשיעור 'דף היומי', ממחיש לפני השומעים את ההתרחשות עצמה של הסוגיא, בצבעים חיים ומוחשיים. כשקוראים את הגמרא על "המביא חטאת ואשם על חטא ונודע לו שלא חטא", אומרים, כמעט מבלי משים, מתוככי התחושה שהאיש עליו הוא מדבר כעת עומד למולו, "המביא חטאת ואשם על חטא, ואז נודע לו, ברוך ה', איזו שמחה, שהוא בכלל לא חטא"...

כשלומדים את ההלכה של "הישן תחת המיטה", חודר המקרה למוחות השומעים כאדם שסוכתו הייתה עמוסה בבניו ואורחיו. בכל פינה בסוכה שכב מישהו ולבעל הבית לא נותר מקום, עד שהוא אירגן לעצמו מזרון כ'מיטת קומתיים'...

נשתמש בכח הציור כדי לצייר ולתאר את הדברים. נדמיין שור ואדם שדחפו שור אחר לבור, המקדש במלוה או שכיב מרע שאמר 'תנו מנה לפלוני'. לא נסתכל רק על ההיבט הלוגי והלמדני של הדברים, אלא גם על מציאות המקרה עצמו, בצבעים חיים ומוחשיים. מנסיון אישי, הדברים נחרתים טוב יותר במוח ולב השומעים.

(יתד נאמן אדר תשפ"ב)

**מה שאירע
ברגעים**

**הבאים לא
חלמתי
בחלומתי
השחורים**

מעשה מופלא שאירע באחת הישיבות לצעירים מצויינים והתוצאה המפתיעה

הרב משה כהנא

"על פי יסוד זה מבאר החתם-סופר את הכתוב (שמות י"ב, יב) "ויקח יתרו חותן משה עולה וזבחים לאלוקים", יתרו היה יושב בכבודו של עולם ובכל זאת נדבו לבו לצאת אל המדבר, מקום תהו, לשמוע דברי תורה. הוא זנח את כל תענוגי העולם, השאיר את הכל מאחוריו, ובא להתקרב אל כלל ישראל, להתקרב לקב"ה לשמוע דברי תורה. נמצא שיתרו הקריב בזה מעצמו, חלק מחייו, 'את עצמותו' הוא הקריב לפני הקב"ה וכאשר אדם מקריב את עצמו להקב"ה, הוא הקריב קרבן כזה שמתקבל ברצון גם לפי מידת הדין, ועל כן נכתב אצל קרבנותיו של יתרו לשון 'אלוקים'. (ע"פ 'מעדני כהן').

סיים ראש הישיבה לשאת את דבריו פני בחוריי הישיבה בהסבירו כי זאת תמצית הסגולה המפורסמת שמי ששותק בשעת מריבה בבחינת "נעלבים ואינם עולבים" זוכה שמתקבלת תפילתו באותה העת, כפי שמפורסם אצל רבים שיזכו ישועות גדולות בעקבות זה, כי בשעה שמקריב מעצמו ושותק, זוכה "ללב נשבר ונדכה א' לא תבזה". הבחורים נפרדו בברכת שבת שלום והלכו איש איש לביתו.

ישועה במרוכול

ביום ראשון בשעות הבוקר ניגש אחד מבני הישיבה בבניינות מה אל ראש הישיבה, וסיפר כדלהלן: "לאחר הסדר בישיבה והשיחה האמורה חזרתי לביתי, ההכנות לשבת מלכתא בעיצומן, ואמי תחי' ביקשתני אם אוכל לסור לרגע למרוכול הסמוך, לקנות "רק" שקית אחת של חלב...

"אצתי רצתי למלא מבוקשה, אבל החנות היתה עמוסה, תורים ארוכים לעיפה, ושעת הסגירה מתקרבת, סקרתי היכן התור יותר קצר, ונעמדתי בו, לפליאתי לא עמד בתור אף אחד, מלבד אי אלו מוצרים על מסוע הקופה, שאלתי את הקופאית אם אוכל להעביר "רק" מוצר אחד, והסכימה בחפץ לב.

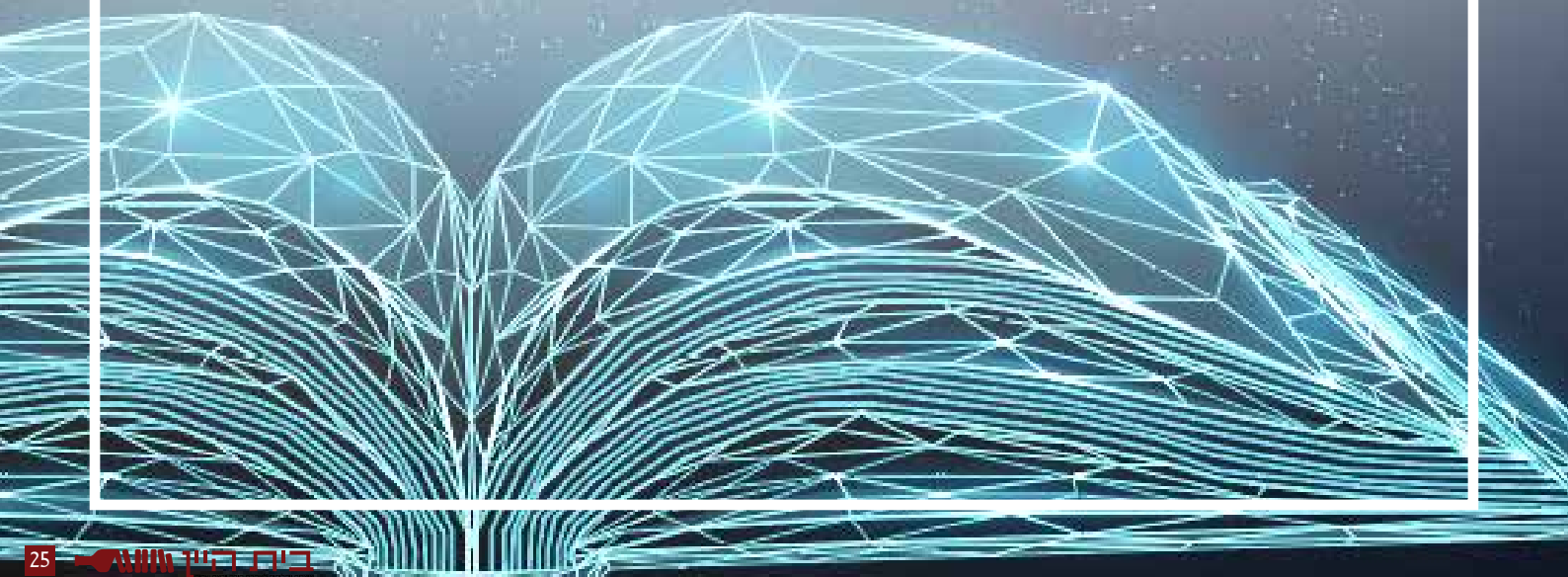
באחת הישיבות הקטנות למצוינים בארה"ק מסר ראש הישיבה בפני הבחורים בערב שבת פרשת יתרו מדברי החתם סופר העומד על השאיפה מדוע כתוב לשון "אלוקים" בקרבנותיו של יתרו, כי הלא לא מצינו לשון 'אלוקים' אצל שום קרבן בתורת כהנים, כי בכל הקרבנות מוזכר לשון הוי"ה - שהוא מידת הרחמים.

"בעצם", הסביר ראש הישיבה, "כל העניין הנקרא 'קרבן' אין לו תפיסה על פי מידת הדין. כי הרי השכל הפשוט אומר, שמי שחטא יצטרך לשלם ולהיענש על מעשיו, יושר הדין, השכל הפשוט, אינו תופש מושג כזה שיוכל החוטא להביא קרבן שיוקרב לקב"ה במקומו, והוא ימלט את נפשו, יתכפר מעונו.

"על פי ה'דין' אין אפשרות של פדיון, ולכן אין מקום למידת הדין - שם אלוקים - אצל הקרבן. רק למידת הרחמים, שם הוי"ה.

"אבל כל זה הוא רק כאשר האדם מביא בעל חי ומקריבו לקרבן במקומו, אך כאשר הוא מקריב את 'עצמו', את עצמותו ממש, קרבן כזה נחשב לפני השי"ת אף לפי קנה-המידה של מידת הדין. וזהו הפירוש בפסוק בתהלים "זבחי אלוקים רוח נשברה", וגו' - שכאשר מקריב האדם את רוחו, את עצמותו, אזי יחשב הדבר ל'זבחי אלוקים', זבח המתקבל גם אצל מידת הדין - "לב נשבר ונדכה אלוקים לא תבזה", קרבן כזה של לב נשבר ונדכה, גם ה'אלוקים' - מידת הדין - לא יבזה.

"רעיון זה כולל כל רצון של אדם", המשיך ראש הישיבה להסביר, "כל תאוה, כל משיכה שיש לאדם מצד נטיית נפשו הבהמית, והוא, על אף שהוא נמשך אליה והוא הולך ועושה נגד רצונו - זה נקרא 'להמית' את האדם, וכאשר אדם מומית את עצמו לכבוד הקב"ה, הרי הוא מקריב את עצמו לקרבן לכבודו יתברך, וקרבן כזה מתקבל לפניו ברצון, גם לפי מידת הדין.

"אצתי רצתי למלא מבוקשה, אבל החנות היתה עמוסה, תורים ארוכים לעייפה, ושעת הסגירה מתקרבת, סקרתי היכן התור יותר קצר, ונעמדתי בו, לפליאתי לא עמד בתור אף אחד, מלבד אי אלו מוצרים על מסוע הקופה, שאלתי את הקופאית אם אוכל להעביר "רק" מוצר אחד, והסכימה בחפץ לב.

צלצל גביר גדול והבטיח מבנה רחב ידיים ומפואר לשיבה, פלוס הבטחה לסיוע תמיד...

"אכן, בדור מבובל כדורינו, הגשמיות נתפסת כישועה הגדולה, אבל אמת השישועה הגדולה אירעה! עצם העובדה שאחר חודשיים שבהם בכל יום ישנה הפסקת חשמל כמה פעמים ביום, הגורמת אפילה מוחלטת לשיבה הנמצאת בתחתית הבניין, ללא חלונות חיצוניים, ומאלצת את הבחורים הצעירים להתגבר ולהמשיך את הלימוד ושמיעת השיעורים כאילו לא אירע דבר, והיום לא היתה אפילו "נפילה" אחת של חשמל, זו הישועה הגדולה!

"כאשר כל הבחורים יכלו ללמוד ללא הפרעה והפסקה כלל. הדקות הרבות הללו של לימוד ראוי, כפול מספרם של כל בני השיבה, הן הישועה!

"כי לימוד התורה, הוא לא "עוד בניין רחב ידיים" הוא קיום כל העולם כולו, וזו זכותו של הבחור, שהתפלל, ואכן נענה.

ישועה חוזרת

במהלך השבוע שאחרי כן, כאשר התקלה אירעה שוב ונמשכה זמן רב באין מצליח לפתור את הבעיה ולחדש את זרימת החשמל, נעמדו בני השיבה באמירת פרק תהילים ברגש רב, ולאחר מכן פצחו בריקוד מלא לב ותקוה, שתהא השעה שעת רחמים... ומיד "ויהי אור".

"בישיבה זו", מספר לנו בעל המעשה, "האיחול בבוקר "בוקר אור", יש לו משמעות כפולה, גם ובעיקר, כונה להאיר את העולם באור התורה, ללא הפרעות גשמיות כלל.

"למתנה טובה זכו בני השיבה: לראות כי תפילה ושתיקה וכל מעשה טוב פועל ישועות, יתן ה' יתברך שנוכה ל"אור חדש על ציון תאיר, ונוכה כולנו מהרה לאורו".

"מה שאירע ברגעים הבאים לא חלמתי בחלומתי השחורים", מספר הבחור: "לפתע משום מקום הגיעה גברת אחת - שמסתבר הייתה באמצע חשבון - וללא שהיתה לי אפשרות לענות, התפרצה עלי בחמת זעם למול הקונים הרבים, משל הייתי גנב או דבר יותר חמור.

"הבושה הייתה נוראית! לרגע רציתי שהאדמה תפתח פיה ותבלע אותי.

"יכולתי לענות, ולפחות לנסות להסביר...

"אבל דברי השיחה של ראש הישיבה עמדו למול עיניי, והחלטתי לנצל את ההזדמנות ולהתפלל...".

בירר ראש הישיבה בעדינות: "ועל מה התפללת אם אפשר לדעת...".

"סיפר הבחור בפשטות: התפללתי "לישועת הישיבה".

ראש הישיבה לא יכול היה לכלוא את התרגשותו. אכן הישיבה סובלת ממצוקה כלכלית המסיבה לבחורים קושי ואתגר, כמו הפסקות חשמל רבות במשך היום, אין אפשרות להדליק מזוגי חימום בימים קרים אלו. הניקיון לקוי, הארוחות דלות, וכו' וכו'.

יש אכן על מה להתפלל, והרבה, אבל שבחור יעזוב את צרכיו הפרטיים וינצל הזדמנות זאת לצרכי הכלל? היה זה לפלא.

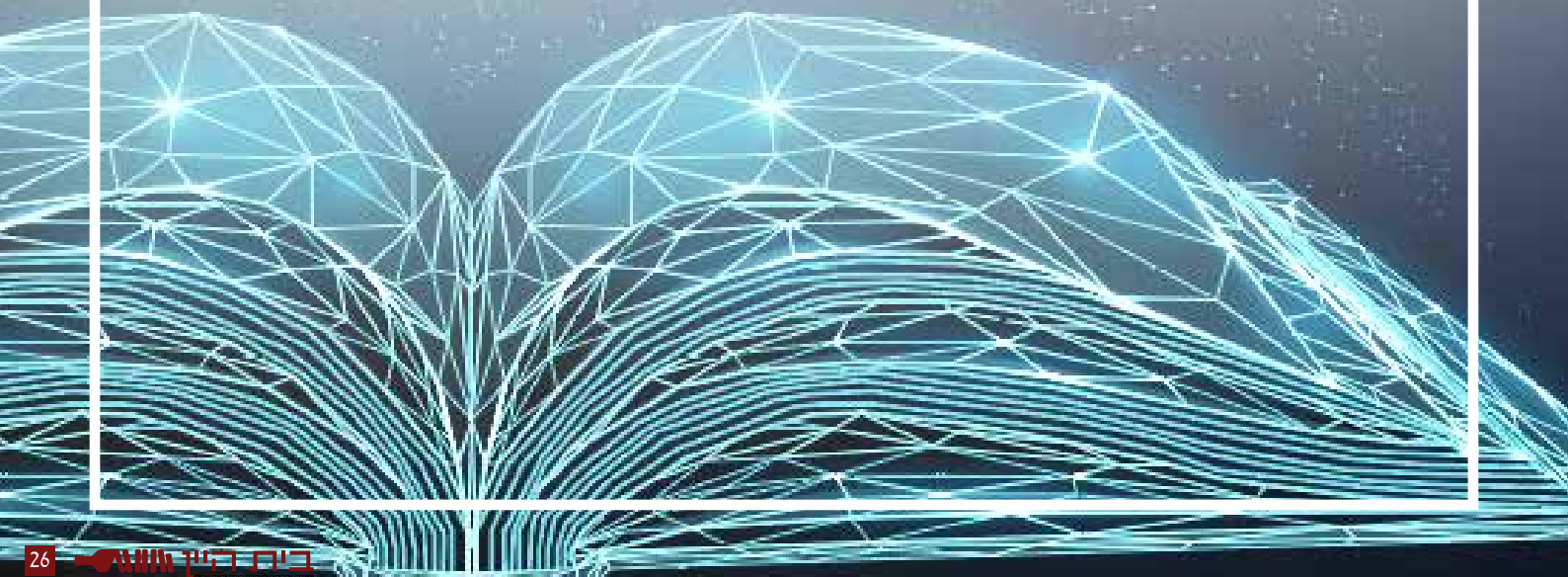
הוסיף ושאל הבחור, בתמימות ובאמונה שלימה, "האם כבר היתה ישועה???".

ראש הישיבה שיבחו והשיב לו שאינו יודע. אולי ההנהלה הגשמית כבר קיבלה איזו בשורה טובה...

בשעות אחר הצהרים נשא ראש הישיבה דברים לפני תלמידיו, וסיפר את הסיפור המלא.

"אכן היתה ישועה!!!", הכריז ראש הישיבה. הבחורים תלו בו עיניים תמהות, וזקפו את אוזניהם בתימהון: מה היה?

"הבחור הנפלא והיקר שהתגבר ובלם פיו והתפלל, חשב שמא אמש בשעת לילה מאוחרת,

הצטרפו גם
אתם וקבלו
ישירות למייל
שלכם
את מגזין אחינו
לחינוך ותורה
'בית היין'

לחצו כאן

או שלחו מייל לכתובת
dirshu@dirshu.co.il